

Posudek na diplomovou práci

Posudek vedoucího diplomové práce

Diagnostika pozornosti u dětí v předškolním a mladším školním věku,

kteřou předkládá Bc. Vladěna Šnoblová

V současné době je dokončována lokalizace diagnostické baterie Cognitive Assessment System (CAS 2), která je zaměřena na komplexní zmapování rozumových schopností dětí a dospívajících. V původní metodě je variace na tradiční tzv. Test cesty, která vyžaduje znalost číselné řady, a to již v předškolním věku, resp. na počátku školní docházky. Pro účely standardizace v českém prostředí proto vznikla alternativa testu, která odpovídá znalostem našich pětiletých a šestiletých dětí. Autoři metody však první verzi alternativního subtestu pokládali za příliš vzdálenou původnímu subtestu, proto skončila „v šuplíku“ a bylo zapotřebí vytvořit ještě jednu variantu, která nakonec v české adaptaci metody CAS 2 byla využita. Autorka předložené práce se ujala podnětového materiálu, který zůstal ležet nevyužitý. Naplánovala ucelenou standardizační studii a pustila se do nelehké a dlouhodobé práce. Předložená diplomová práce proto rozhodně nevznikla jen pro účely získání atestace, ale je nesporným přínosem do nabídky diagnostických nástrojů předškolních dětí.

V souladu s tématem práce se teoretická část věnuje třem hlavním oblastem, které představují východisko pro empirickou část práce. Nejprve jsou popsána specifika vývoje pozornosti jako kognitivního procesu. Následně autorka hovoří o možnostech diagnostiky pozornosti u dětí, z čehož jednoznačně vyplývá, že neexistuje diagnostická metoda, která by se u dětí v předškolním věku a na počátku školní docházky zaměřovala pouze na tuto oblast. Za velmi zajímavou lze pokládat třetí kapitolu teoretické části, která hovoří o Testu cesty a jeho variantách využívaných v zahraničí. Čtenář se tak dozví o množství metod, které jsou dostupné v různých částech světa. Podnětem pro jejich vznik byla nejen adaptace metody pro různé věkové skupiny, ale také snaha vytvořit metody, které jsou nezávislé na předchozích znalostech či na kultuře.

Empirická část práce má tradiční členění prezentace dat výzkumných studií. Vzhledem k velmi propracovanému výzkumnému designu získala autorka nesmírné množství zajímavých dat. Proces standardizace vyžadoval individuální sběr dat od několika set probandů. Autorka musela pečlivě sledovat sycení standardizačního souboru, takže pro účely sběru dat cestovala po celé republice, vybírala děti různých věků, strávila desítky hodin pečlivým sběrem dat i jejich dalším zpracováním. V rámci své studie prověřila také reliabilitu a validitu metody a vytvořila normy pro věkové skupiny, neboť se, v souladu s předpoklady, ukázalo, že se výkony v závislosti na věku dětí liší.

Praktická část jednoznačně představuje těžiště celé práce a prokazuje zdatnost autorky při plánování výzkumného designu, zpracování získaných dat i jejich interpretaci. Práce je ukončena přiměřeně rozsáhlou a ucelenou diskusí, včetně uvedení limitů práce.

Na závěr otázky: Proč má smysl vyvíjet metodu speciálně zaměřenou na diagnostiku pozornosti? Nestaly by již nyní existující subtesty z diagnostických baterií, které máme k dispozici? Kde všude podle autorky najde metoda využití při práci s dětskými klienty?

Bc. Vladěna Šnoblová předložila práci, která splňuje požadavky kladené na diplomové práce. Doporučuji, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie FF UK v Praze.

Doporučené hodnocení: výborně

Praha 14. 5. 2017

PhDr. Lenka Krejčová, Ph.D.